

Motala kommun
motala.kommun@motala.se

Rektorn vid Bergvallaskolan
fredrik.loof@motala.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Bergvallaskolan
i Motala kommun

Tillsyn i Bergvallaskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Motala kommun under 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Bergvallaskolan besöktes av Skolinspektionen den 11 och den 12 februari 2014.

Fakta om skolenheten

Bergvallaskolan är belägen i Borensberg i Motala kommun. Skolenheten omfattar förskoleklass med 27 elever samt årskurserna 1–6 med 128 elever. Det finns också ett fritidshem där 80 av skolans elever är inskrivna.

Skolenhetens inre arbete är organiserat i tre arbetslag, ett för förskoleklass och fritidshemmet, ett för årskurs 1–3 och ett för årskurserna 4–6. Specialpedagogen ingår i ett av arbetslagen. Skolan leds av en rektor.

Av skolans redovisning av kunskapsresultat i årskurs 3 för läsåret 2012–2013 framgår att 87,5 procent av eleverna uppnår kunskapskraven för godtagbara kunskaper i ämnena svenska och matematik. För de natur- och samhällsorienterande ämnena nådde samtliga elever kunskapskraven för godtagbara kunskaper.

I årskurs 6 nådde under läsåret 2012–2013 samtliga elever kunskapskraven i samtliga ämnen. Den utvecklingen har varit stabil de senaste tre åren.

Kommunens fritidshem inspekteras på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i särskilt beslut.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Bergvallaskolan F–6 visar att undervisningen sker i en miljö som skapar trygghet och studiero. Lärare planerar sin undervisning med hjälp av lokala pedagogiska planeringar där de nationella målen är utgångspunkt. Undervisningen anpassas efter elevers individuella behov och särskilt stöd ges till de elever som är i behov av det. Skolan följer regelbundet upp värdegrundsarbetet och elevernas kunskapsutveckling. På så sätt har rektorn, lärarna och elevhälsoteam en god bild av skolans resultat på såväl individ- som på klassnivå. Skolan har med sitt arbetssätt lyckats höja måluppfyllelsen under senaste tre åren och läsåret 2012–2013 har alla elever i årskurs 6 nått lägst kunskapskraven för betyget E i samtliga ämnen.

Dokumentationen av skolans gemensamma systematiska kvalitetsarbete, bestående av planering, genomförande och utvärdering av prioriterade utvecklingsområden behöver göras tillgänglig och involvera såväl lärare som elever och föräldrar. Detta för att skolan ska fortsätta att vidareutveckla sitt arbete med att ge eleverna ledning för att de ska stimuleras att använda hela sin förmåga och därmed lyckas nå längre i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Motala kommun att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade brist/brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 23 juni 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Motala kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektor tar inte ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Enligt skollagen ska varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Vid Bergvalla skola finns ett system för uppföljning av såväl kunskapsresultat i ämnen som av värdegrundsarbetet. Detta följs upp vid klasskonferenser och elevhälsomöten. Det kvalitetsarbete som bedrivs på skolan dokumenteras av rektorn i ett kommungemensamt system, Hypergene. Förutom rektorn så har förvaltningschefen tillgång till dokumentationen. Skolan har bytt rektor vid vårterminens början och den nya rektorn har inte kunskap om, eller tillgång till, det tidigare systematiska kvalitetsarbetet på skolenheten. Vid tiden för tillsynen hade inte vare sig rektorn eller lärare på skolan tillgång till dokumentationen av tidigare kvalitetsarbete och därför inte kunskap kring vilka prioriterade mål och utvecklingsområden som gäller för skolenheten under innevarande läsår. Rektorn har inte påbörjat vårens kvalitetsarbete och skolenheten saknar en tydlig, gemensam och samlad bild utifrån tidigare uppföljningar där rektorn tillsammans med personalen kan analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultat och måluppfyllelse. Skolenheten saknar dokumentation som ska kunna ligga till grund för analyser och beslut på enhetsnivå, och som underlag för prioriteringar och utvecklingsinsatser på skolenheten.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet. Rektorn måste se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever samt är dokumenterat. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 4–6 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning**

Motala kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Skolan ger inte modersmålsstöd till eleverna i förskoleklassen enligt författningarna.

Motivering

Enligt skollagen ska verksamheten i förskoleklassen medverka till att elever med annat modersmål får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov. För att främja elevernas lärande och kunskapsutveckling ska undervisningen, enligt läroplanen, ta sin utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper samt i läroplanens övergripande mål.

Enligt förarbetena till skollagen (prop.2009/165) ska modersmålsstöd i förskoleklass i första hand vara en pedagogisk fråga. I likhet med förskolan ska förskoleklassen medverka till att stödja barns språkutveckling och särskilt uppmärksamma flerspråkiga barns förutsättningar. När det gäller nationella minoriteter ska barnens utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket särskilt främjas. Det innebär en skyldighet för huvudmannen att erbjuda stöd för utveckling av elevens modersmål och inte en skyldighet att erbjuda modersmålsundervisning som är ett frivilligt ämne med en kursplan som inte gäller för förskoleklassens elever.

Ett fåtal av eleverna i skolenhetens förskoleklass har ett annat modersmål än svenska. Förskoleklassen arbetar med språklig utveckling i svenska och handleds av specialläraren som också skattar samtliga elevers språkliga förmåga i svenska i början av läsåret. Därefter erbjuder verksamheten ett språkutvecklande innehåll och material i syfte att ge eleverna ett språkligt stöd i svenska. Tillsynen visar att verksamheten inte medverkar till att barn med hjälp av modersmålsstöd, får förutsättningar att utveckla sin flerspråkighet och sina kulturidentiteter.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolan inte tillgodoser elevers rätt till modersmålsstöd i förskoleklassen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

1 kap. 8 §, skollagen

9 kap. 10 §, skollagen

Omfattning och resurstillgång**Bedömning**

Motala kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Eleverna har inte tillgång till lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning och för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Motivering

Enligt skollagen har huvudmannen ansvar för att tillse att det i finns nödvändiga materiella resurser i skolan. Eleverna ska ha tillgång till utrustning, böcker och andra lärvärtyg som behövs för en tidsenlig utbildning och för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till handledning, läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, till exempel bibliotek, datorer och andra hjälpmedel.

Vid tillsynen framkommer att skolans elever endast i begränsad omfattning har tillgång till modern teknik i form av datorer eller läsplatlor som verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande. Lärare uppger att de saknar tillgång till datorer för sin undervisning och att eleverna måste använda sina hemdatorer för vissa delar i undervisningen, exempelvis i ämnet bild, vilket missgynnar elever som inte har tillgång till dator. I det centrala innehållet i bildämnet, för bildframställning anges för årskurs 1-3: "fotografering och överföring av bilder med hjälp av datorprogram" och för årskurs 4-6: "fotografering och filmande samt redigering i datorprogram", vilket skolan inte kan erbjuda i sin undervisning. Elever med läs- och skrivsvårigheter har inte heller tillgång till de hjälpmedel som behövs eftersom datorer och alternativa verktyg inte är kompatibla, problemet uppges vara känt av såväl rektor som huvudman. Vid tiden för tillsynsbesöket har Motala kommun påbörjat arbetet med att utrusta några av kommunens skolor med modern teknik, dock inte Bergvallaskolan.

Sammantaget innebär denna brist att eleverna inte i tillräcklig omfattning har tillgång till den utrustning och lärvärtyg som behövs för en tidsenlig utbildning och för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Författning

2 kap. 35-36 §§ skollagen

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, 2.8 rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har utredare Helena Boëthius deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Boel Johnson
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.